

Modern apaságról, változó családi szerepekről a Bálványosi Szabadegyetemen

2018. július 24-29. között immár 29. alkalommal szervezték meg az erdélyi Tusnádfürdőn a Bálványosi Szabadegyetem és Diáktábor nagyszabású rendezvényét. Az idei programban a KINCS, a Magyar Női Unió és az Apa Akadémia több alkalommal is képviselte és vitára bocsátotta a modern apaság, illetve a változó apai és anyai szerepek izgalmas kérdéskörét. A Budapest sátorban került sor Batthyány Schmidt Margó és Léder László részvételével arra a beszélgetős előadásra, melynek során, Fűrész Tünde elnökhelyettes moderálásával a jelenlévők megvitatták a napjainkban erőteljesen változó férfi és női szerepek legfontosabb jellemzőit. A beszélgetés fókuszába hamarosan a fiatalok párkeresési és családalapítási tervei kerültek. A jelenlévő erdélyi fiatalok témafelvetései és beszámolóik alapján jól értékelhető volt, hogy a hazai trendekhez hasonlóan Erdélyben is a kényszergyermekek, a kitolódott családalapítás és késői gyermekvállalás és az apák hiánya jelentik az elsődleges problémát.

Van-e modern, jelenlévő apaság Erdélyben?

A beszélgetés izgalmas részét képezte, amikor Batthyány Schmidt Margó elnökhelyettes az erdélyi hallgatóság személyes élményei felől érdeklődve közelítette meg a modern, a gyermekek nevelésében is aktívan részt vevő apaszerep kérdéskörét. Sajnálatos módon, a fiatalok túlnyomó többsége az apák családon belüli általános hiányáról számolt be. Elmondásuk szerint, környezetükben kevés jó példa található a gyermekek nevelésében és gondozásában is aktívan részt vállaló apai viselkedésre. Több megszólaló is felvetette a «kieső anyai jövedelem» problémakörét. A jellemzően kétkeresős erdélyi családok, az anya jövedelmének csökkenését elsősorban az apa plusz munkavégzésével képesek kompenzálni, amely a legtöbb fiatal pár számára megnehezíti a modern, a nevelést arányosan vállaló anyai és apai szereposztás megélését. A beszélgetés során Léder László röviden beszélt azokról a modern kutatási eredményekről, melyek megerősítik, hogy egy kisgyermeknek mindkét szülőre ugyanakkora szüksége van. Az apák jelenléte pedig ép-

pen azokban az első, szenzitívnek nevezhető években a legfontosabb, amikor a legtöbb apa távol van a családjától. Elmondta, hogy Magyarországon az elmúlt időszakban jelentős támogatást és figyelmet kapott a modern apaság témája és az Apa Akadémia Erdélyben is rendszeres előadásokat tart a témáról.

Az apák szerepe a családtervezésben és a gyermekvállalásban

„Tények és vélemények a gyermekvállalásról” címmel izgalmas előadásokkal és magas színvonalú szakmai panelbeszélgetéssel folytatódott a program. A Csíki Anyák Egyesülete, illetve a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének meghívására Fűrész Tünde a gyermekvállalási kedvet erősítő családpolitikai intézkedések tapasztalatairól beszélt. A résztvevők közös álláspontja volt, hogy nagy örömmel fogadják a hazai programok határon túli magyar családokra történő kiterjesztését, mivel Romániában kevés, a családalapítást és a gyermekvállalást ösztönző intézkedés támogatja a fiatalokat. Léder László egy rendhagyó témáról, az apák családtervezésben és gyermekvállalásban betöltött meghatározó szerepéről szólt előadásában. Elmondta, hogy a kutatások alapján kijelenthető, a legtöbb gyermek megszületésekor eldönthetetlen, hogy az apa vagy az anya kezdeményezte-e a gyermekvállalást. Hangsúlyozta, hogy a gyermekvállalás nem a nők kizárólagos feladata és felelőssége - hanem szülői felelősség, két ember, egy férfi és egy nő közös vállalása. Ennek a szemléletnek az elterjedése jelentős mértékben segítené „az apák visszacsempészését” a magyar családokba, és csökkentené azt a kulturális és társadalmi nyomást, amely szerint a gyermekvállalás és a gyermekekről történő gondoskodás a „jó és szerető anya” kizárólagos feladata.

Apák szerepe a nagycsaládok megteremtésében

Az előadás során elhangzott, hogy a modern vizsgálatok eredményei szerint az apák szerepe még inkább meghatározó a második és többedik gyermek vállalása esetén.

Úgy tűnik, a többedik gyermeket elsősorban az apák szeretnék, meglepő módon nagyobb arányban, mint a megkérdezett anyák.

Sógor Csaba európai parlamenti képviselő hozzászólásában elmondta, hogy tapasztalatai szerint a mai erdélyi magyar családokban, tisztelet a kivételnek, az apák elsősorban kenyérkeresői szerepet töltenek be. Az apakultúra hiányára vezette vissza, hogy sokszor maguk az anyák is úgy találják helyénvalónak és kényelmesnek,

ha az apák nem bonyolódnak bele a családi élet és a gyermekek nevelésének kérdéseibe. Dr. Gergely Orsolya egyetemi adjunktus, a székelyföldi gyermekvállalási tervek kutatási eredményeire hivatkozva, megerősítette, hogy az „az apák családba történő visszacsempészése” az erdélyi magyar közösségben is magas prioritású feladat, annak érdekében, hogy a mai fiatalok bátrabban alapítsanak családot és megszülethessenek a kívánt gyermekek.